

بررسی برخی عوامل همراه در عملکرد تحصیلی دانش‌آموختگان رشته مامایی دانشگاه علوم پزشکی کاشان

* زهرا تقریبی، ** اسماعیل فخاریان، *** فخرالسادات میرحسینی، **** سیداصغر رسولی نژاد،
***** حسین اکبری، ***** حسین عاملی

* مربی گروه آموزشی پرستاری مدیریت بهداشت، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان
** دانشیار گروه آموزشی جراحی اعصاب، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان
*** مربی گروه آموزشی هوشبری، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان
**** دانشیار گروه آموزشی مدیریت بهداشت، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان
***** مربی گروه آموزشی دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی کاشان
***** کارشناس ارشد اداره تحصیلات تکمیلی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

تاریخ دریافت مقاله: ۸۹/۱۲/۱۵

تاریخ پذیرش: ۹۰/۳/۲۳

چکیده

مقدمه: شناسایی عوامل موثر بر وضعیت تحصیلی از اهمیت ویژه برخوردار است. با توجه به تناقضات موجود در ارتباط با عوامل تاثیرگذار، مطالعه ای با هدف شناسایی عوامل پیشگویی کننده وضعیت تحصیلی بر روی کلیه دانش‌آموختگان رشته کارشناسی مامایی دانشگاه علوم پزشکی کاشان انجام شد.

روش‌ها: در این مطالعه توصیفی- مقطعی کلیه دانش‌آموختگان رشته کارشناسی پیوسته مامایی دانشگاه علوم پزشکی کاشان از سال ۱۳۷۴ تا انتهای سال ۱۳۸۲ (۷۶ نفر) به صورت سرشماری انتخاب شدند. پرسشنامه ای مشتمل بر اطلاعات دموگرافیک، معیارهای پذیرش، پیشینه و وضعیت تحصیلی دانش‌آموخته مورد استفاده قرار گرفت. اطلاعات با استفاده از آزمون من ویتنی یو و آنالیز رگرسیون خطی چند متغیره به روش گام به گام با استفاده از نرم افزار آماری SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که عواملی همچون بومی بودن ($p < 0/002$)، عدم وجود سابقه میهمانی در سایر دانشگاه‌ها ($p < 0/038$)، سن پایین‌تر در بدو ورود به دانشگاه ($p < 0/01$) و معدل دیپلم بالاتر ($p < 0/0001$) بر عملکرد تحصیلی تاثیر مثبت داشتند؛ آنالیز رگرسیون نشان داد $F=26/242$ و $p < 0/0001$ ؛ و معدل دیپلم به تنهایی ۳۵ درصد واریانس را توجیه می‌کند.

نتیجه گیری: باتوجه به نقش پیش‌گویی کننده پیشینه تحصیلی و محل سکونت در عملکرد تحصیلی، پیشنهاد می‌شود معدل دیپلم و اصل بومی گزینی در پذیرش دانشجوی لحاظ گردد.

کلید واژه‌ها: عملکرد تحصیلی، پیشرفت تحصیلی، عوامل پیش‌گویی کننده، رشته مامایی

مقدمه

این اوصاف عملکرد تحصیلی دانشجویان در رشته‌ها، مقاطع و دانشگاه‌های مختلف متفاوت است و تابع عوامل فردی و آموزشی متعدد می‌باشد (۵-۸). در دانشگاه علوم پزشکی بیرجند شیوع عدم موفقیت تحصیلی در رشته‌های مختلف ۱۹/۲ درصد گزارش شده (۹)؛ این رقم در دانشگاه علوم پزشکی تبریز در گروه پرستاری و مامایی ۱۰/۶ درصد برآورد گردیده (۱۰) و در دانشگاه علوم پزشکی اردبیل نیز شیوع مشروطی در دانشجویان رشته مامایی ۴/۱ درصد قید شده است (۱۱).

در ارتباط با عوامل موثر بر وضعیت تحصیلی پژوهش‌های زیادی در گروه‌های پزشکی انجام شده است (۱۲-۱۷)؛

یکی از مراحل مهم در فرایند آموزش، ارزشیابی است و یکی از انواع مهم ارزشیابی آموزشی نیز ارزشیابی پیشرفت تحصیلی می‌باشد (۱). تعاریف متفاوتی از موفقیت تحصیلی و روش‌های اندازه‌گیری آن وجود دارد که بطور عمده در دو حیطه عینی و ذهنی قرار می‌گیرند؛ موفقیت در واقع بدست آوردن نتایج عینی، ملموس و محسوس است (۲). در پژوهش‌های انجام شده پیرامون ارزیابی پیشرفت تحصیلی، نمرات دروس یا دوره‌های تحصیلی به عنوان معیار تعیین‌کننده موفقیت تحصیلی مدنظر قرار گرفته و تجزیه و تحلیل شده‌اند (۳-۵)؛ با

نویسنده مسئول: زهرا تقریبی، کاشان، دانشگاه علوم پزشکی، دانشکده پرستاری و مامایی، گروه پرستاری مدیریت بهداشت.

tagharobi_z@kaums.ac.ir

یافته‌های آن‌ها حاکی از تناقضات متعدد می‌باشد. در پژوهش انجام شده در دانشگاه جندی شاپور اهواز ۱۱ درصد تغییرات عملکرد تحصیلی دانشجویان توسط معدل پیش‌دانشگاهی، ۵ درصد آن توسط سهمیه پذیرش، ۷ درصد توسط محل سکونت و ۳ درصد توسط جنسیت قابل تبیین گزارش شده است (۱۸). برخی پژوهش‌ها موفقیت‌های تحصیلی قبلی را از جمله متغیرهای مهم پیش‌بینی‌کننده وضعیت تحصیلی برشمرده‌اند (۲۲، ۲۱، ۱۸، ۱۶)؛ در این خصوص باستیاس (Bastias) روی تاثیر معدل دبیرستان، نمره امتحان ورودی، سابقه تحصیلات دانشگاهی و محل سکونت تاکید نموده (۲۳) و در مطالعه ای دیگر معدل دیپلم به عنوان عامل معتبر در پیش‌بینی عملکرد تحصیلی در دانشجویان پزشکی گزارش شده است (۲۴). در دانشکده پیراپزشکی کاشان شانس وقوع مشروطی، اخذ معدل کل کمتر از ۱۴ و تکرار درس در دانشجویان غیربومی به ترتیب ۱/۲۶، ۱/۴۲ و ۱/۶۷ برابر دانشجویان بومی گزارش شده، معدل دیپلم نیز در دانشجویان غیرمشروط، در گروهی که معدل کل ۱۴ به بالا داشتند و در گروهی که با تکرار درس مواجه نشده بودند به ترتیب بیش از ۷ درصد، ۷/۹ درصد و ۲/۶ درصد نسبت به سایرین بیشتر بود (۲۵). در بررسی انجام شده در دانشگاه علوم پزشکی بابل تاثیر محل سکونت، معدل دیپلم، سن و فاصله زمانی بین اخذ دیپلم تا ورود به دانشگاه بر وضعیت تحصیلی دانشجویان مامایی معنی‌دار گزارش نشده است (۱۲). برخی از محققین نیز تاثیر عوامل دیگری نظیر سهمیه (۱۲، ۲۶، ۲۸)؛ وضعیت تاهل (۹، ۱۲)؛ اشتغال (۱۲)؛ انتقال از سایر دانشگاه‌ها (۲۹)؛ رضایت از رشته (۹)؛ علاقه به رشته، خوش‌بینی نسبت به آینده شغلی، تحصیلات والدین، انجام فعالیت‌های پژوهشی (۲۸) را مورد بررسی قرار داده‌اند. در هر حال نظر به تاثیر عوامل متعدد، تناقضات موجود در یافته‌های پژوهش‌های پیش‌گفت و عدم انجام تحقیقی در این زمینه در دانشجویان رشته مامایی دانشگاه علوم پزشکی کاشان، مطالعه‌ای به منظور بررسی عوامل پیشگویی‌کننده وضعیت تحصیلی در دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی پیوسته رشته مامایی دانشگاه علوم پزشکی کاشان از ابتدای پذیرش دانشجو در این مقطع از سال ۱۳۷۴ تا انتهای سال ۱۳۸۲ انجام گرفت. امید است نتایج این مطالعه دست‌اندرکاران را در طراحی و اجرای برنامه‌های مداخله‌ای در جهت پیشگیری از افت تحصیلی یاری دهد.

روش‌ها

مطالعه حاضر، مطالعه ای توصیفی-مقطعی است که در آن

کلیه دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی پیوسته رشته مامایی دانشکده پرستاری و مامایی کاشان از سال ۱۳۷۴ تا انتهای سال ۱۳۸۲ (۵ ورودی) که از طریق کنکور سراسری پذیرش شده و در دانشگاه علوم پزشکی کاشان تحصیل کرده بودند، انتخاب شدند؛ دانشجویانی که به دانشگاه‌های دیگر انتقالی گرفته و دانشجویانی که از سایر دانشگاه‌ها مهمان شده بودند؛ در مطالعه دخالت داده نشدند. در مجموع ۷۶ نفر به صورت سرشماری انتخاب و اطلاعات براساس مستندات موجود در آموزش کل و آموزش دانشکده توسط چک لیستی مشتمل بر سن، وضعیت تاهل، محل سکونت، نوع دیپلم، نوع سهمیه قبولی در کنکور ورودی، فاصله دیپلم تا ورود به دانشگاه، معدل دیپلم، رتبه در کنکور ورودی، انتقال از سایر دانشگاه‌ها؛ انتقال موقت (میهمانی) در سایر دانشگاه‌ها، معدل پیش‌دانشگاهی (ویژه دانشجویان نظام جدید) و وضعیت تحصیلی دانش‌آموخته (معدل دوره کارشناسی) توسط کارشناسان آموزش جمع‌آوری گردید. جهت محرمانه نگه داشتن اطلاعات برای هر چک لیست با توجه به رشته و مقطع تحصیلی هر فرد یک کد اختصاص داده شد. لازم به ذکر است قبل از اجرا اعتبار صوری چک لیست به تایید همکاران هیات علمی رسید؛ تعداد محدودی چک لیست نیز در اختیار کارشناسان آموزش قرار گرفت و اشکالات مطرح شده در تکمیل چک لیست از سوی آن‌ها در طراحی چک لیست و یا راهنمای تکمیل آن لحاظ گردید. چون نقصان اطلاعاتی در ارتباط با برخی از عوامل مرتبط احتمالی (رتبه کنکور ورودی، و معدل دوره پیش‌دانشگاهی) زیاد بود، آن موارد از تحلیل‌ها حذف گردیدند. برای مقایسه وضعیت معدل در گروه‌های مختلف، به علت تعداد کم نمونه در برخی از گروه‌ها، از آزمون من ویتنی یو استفاده شد؛ به منظور ارزیابی دقیق‌تر روابط و تعیین سهم هر یک از عوامل موثر در عملکرد تحصیلی آنالیز رگرسیون خطی چندمتغیره به روش گام به گام مورد استفاده قرار گرفت؛ لازم به ذکر است متغیر محل سکونت به صورت نمره یک برای بومی و نمره صفر برای غیر بومی وارد مدل گردید. البته در هربخش از آنالیزهای انجام شده نمونه‌هایی دخالت داده شدند که اطلاعات مربوط به آن‌ها در حیطه مورد نظر کامل بود، نظر به این موضوع و با توجه به تعداد کم دارندگان دیپلم غیرتجربی و افراد انتقالی از سایر دانشگاه‌ها، این دو عامل در آنالیزها وارد نشدند. در کلیه موارد نیز سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵ در نظر گرفته شد. داده‌ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS.Ver.16 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

نتایج نشان داد تمامی دانشجویان رشته مامایی در دوره روزانه تحصیل کرده و ۷/۹ درصد در بدو ورود متاهل و ۲۲ نفر (۲۸/۹ درصد) سنی بیش از میانگین داشتند. معدل دیپلم ۲۸ نفر (۳۶/۸ درصد) کمتر از میانگین و فاصله دیپلم تا ورود به دانشگاه در ۳۲ نفر (۴۲/۱ درصد) در حد یکسال یا کمتر گزارش شد (جدول ۱).

جدول شماره دو معدل دوره کارشناسی را به تفکیک عوامل مرتبط احتمالی نشان می دهد. جدول گویای آن است که بومی بودن ($p=0/002$)، عدم سابقه میهمانی ($p=0/038$)، سن پایین تر در بدو ورود به دانشگاه ($p=0/01$) و معدل دیپلم ۱۶/۸۶ (میانگین) و یا بالاتر ($p < 0/001$) روی معدل دوره کارشناسی پیوسته رشته مامایی تاثیر مثبت معنی دار داشتند؛ درحالی که تاثیر سایر عوامل از نظر آماری معنی دار نبوده است. به منظور تعیین سهم هر یک از عوامل در تبیین وضعیت تحصیلی شاخص‌های آنالیز رگرسیون نشان داد که حضور همزمان دو متغیر معدل دیپلم و محل سکونت در مدل معنی دار است ($F=26/242$ و $p < 0/001$)؛ ۴۳/۶ درصد از واریانس مشاهده شده در وضعیت عملکرد تحصیلی توسط دو متغیر فوق تبیین می گردد و معدل دیپلم به تنهایی ۳۵ درصد واریانس را توجیه می کند (جدول ۳).

جدول ۱: مشخصات دموگرافیک واحدهای مورد بررسی (N=۷۶)

مشخصات	مقادیر
وضعیت تاهل	متاهل ۶ (۷/۹)
	مجرد ۷۰ (۹۲/۱)
	بومی ۱۳ (۱۷/۱۱)
محل سکونت	غیربومی ۶۳ (۸۲/۸۹)
	تجربی ۱۳ (۹۶/۰۵)
نوع دیپلم	سایر ۳ (۳/۹۵)
	مناطق ۶۷ (۸۸/۱۶)
سهمیه	سایر ۹ (۱۱/۸۴)
	دارد ۱ (۱/۳۲)
انتقال از سایر دانشگاه‌ها	ندارد ۷۵ (۹۸/۶۸)
	روزانه ۷۶ (۱۰۰)
دوره تحصیلی	شبانه ۰
	دارد ۸ (۱۰/۵۳)
میهمانی در سایر دانشگاه‌ها	ندارد ۶۸ (۸۹/۴۷)
	انحراف معیار ± میانگین ۱۹/۳۴ ± ۱/۸۸
سن ورود به دانشگاه (سال)	۱۶/۸۶ ± ۲/۰۹
معدل دیپلم	۱/۸۵ ± ۱/۲۰
فاصله دیپلم تا ورود به دانشگاه (سال)	۸/۲۶ ± ۰/۷۰
طول مدت تحصیل (ترم)	۱۶/۱۸ ± ۱/۰۹
معدل دوره کارشناسی	

جدول ۲: وضعیت عملکرد تحصیلی در واحدهای مورد پژوهش به تفکیک وضعیت هر یک از عوامل مرتبط احتمالی

عوامل مرتبط احتمالی	معدل دوره	نتیجه آزمون من ویتنی یو
وضعیت تاهل	متاهل ۱۶/۰۴ ± ۱/۱۷	$p=0/۸۷۲$
	مجرد ۱۶/۱۷ ± ۱/۰۹	
محل سکونت	کاشان و حومه ۱۶/۹۳ ± ۰/۷۶	$*p=0/۰۰۲$
	سایر ۱۶/۰۰ ± ۱/۰۸	
سهمیه	مناطق ۱۶/۲۸ ± ۰/۹۹	$p=0/۱۱۸$
	غیرمناطق ۱۵/۴۵ ± ۱/۵۰	
سابقه میهمانی در سایر دانشگاه‌ها	ندارد ۱۶/۲۹ ± ۰/۹۷	$*p=0/۰۳۸$
	دارد ۱۵/۰۸ ± ۱/۵۶	
فاصله دیپلم تا ورود به دانشگاه	یکسال یا کمتر ۱۶/۲۲ ± ۰/۹۷	$p=0/۷۹۴$
	بیش از یکسال ۱۶/۱۵ ± ۱/۱۸	
سن	در حد میانگین یا کمتر ۱۶/۳۹ ± ۰/۹۸	$*p < 0/۰۱$
	بیش از میانگین ۱۵/۶۵ ± ۱/۱۹	
معدل دیپلم	کمتر از میانگین ۱۵/۴۷ ± ۱/۱۵	$*p < 0/۰۰۰۱$
	در حد میانگین یا بیشتر ۱۶/۵۹ ± ۰/۸۲	

* Significant

جدول ۳: آنالیز رگرسیون خطی چند متغیره بررسی عوامل موثر بر عملکرد تحصیلی در دانشجویان رشته کارشناسی پیوسته مامایی

مدل	R ²	t	p-value	B
Constant		۱۴/۲۳۴	$p < 0/۰۰۰۱$	۱۱/۱۸۲
معدل دیپلم	۰/۳۵۰	۶۸/۱۳۸	$p < 0/۰۰۰۱$	۰/۲۸۵
محل سکونت	۰/۰۸۶	۳/۲۱۴	$P=0/۰۰۲$	۰/۸۲۰

بحث و نتیجه گیری

نتایج نشان داد بومی بودن، عدم میهمانی در سایر دانشگاه‌ها، سن پایین تر در بدو ورود به دانشگاه و معدل دیپلم بالاتر با عملکرد تحصیلی بهتر در دوره تحصیلات کارشناسی پیوسته مامایی مرتبط می باشد. آنالیز رگرسیون نیز معدل دیپلم و محل سکونت را به عنوان عوامل پیشگویی کننده وضعیت تحصیلی معرفی نمود. گرچه در برخی مطالعات تاهل به عنوان عامل خطر بروز افت تحصیلی قلمداد شده است (۳، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲)، در پژوهش حاضر همانند برخی از مطالعات قبلی (۹، ۱۲، ۳۱) تاثیر تاهل بر عملکرد تحصیلی از نظر آماری معنی دار نبود.

در تحقیق فعلی معدل دوره کارشناسی دانشجویان استفاده کننده از سهمیه مناطق بالاتر از دانشجویان سهمیه‌های خاص بود؛ ولی این تفاوت معنی دار گزارش نشد. نتایج برخی از بررسی‌های قبلی در راستای یافته‌های پژوهش فعلی است

عنوان قویترین عامل پیشگویی کننده عملکرد تحصیلی گزارش شد. این یافته مطابق با نتایج برخی از پژوهش‌هاست (۱۳، ۲۶، ۲۸). کارامرا (Karamera) یکی از فاکتورهای تاثیرگذار بر عملکرد دانشجویان را موفقیت قبلی در دوره دبیرستان مطرح نموده (۳۸)، سیلیز (Sayles) (۳۹)، گاراولیا (Garavalia) (۲۱) و مک لیند (McClelland) (۴۰) نیز هر یک به گونه‌ای تاثیر موفقیت‌های قبلی را در پیشرفت تحصیلی تایید نموده‌اند (۲۱، ۳۸، ۳۹، ۴۰)؛ باستیاس، فریشن شلاگر (Frischenschlager) و ایرامانیرات (Iramaneerat) نیز از نقش پیشگویی کننده عملکرد دوره دبیرستان در پیشرفت تحصیلی دانشجویان پزشکی حمایت کرده (۲۳، ۲۳، ۱۸) و در این زمینه تمناهی و همکاران علت عدم پیشرفت تحصیلی را در دانشجویانی که از پیشینه تحصیلی ضعیف، عدم آشنایی با مهارت‌های مطالعه قید کردند و در این راستا به ضرورت آموزش این گونه مهارت‌ها بخصوص برای دانشجویان جدیدالورود تاکید نموده‌اند (۶).

لازم به ذکر است باتوجه به متفاوت بودن آمارهای گزارش شده؛ تبعات روحی، روانی، خانوادگی و اجتماعی ناشی از شکست تحصیلی (۶، ۱۰، ۲۷) و اهمیت ارتقاء کیفیت آموزش (۸، ۱۲، ۱۳، ۲۷)؛ غربالگری و شناسایی به موقع دانشجویان ممتاز و دانشجویان در معرض خطر افت تحصیلی ضروری است؛ بدیهی است که لازمه شناسایی این‌گونه دانشجویان تبیین عوامل پیشگویی کننده وضعیت تحصیلی می‌باشد و در ارتباط با نقش هریک از عوامل بررسی شده و توجه علت تفاوت‌های مشاهده شده بین مطالعات مختلف؛ باید به عواملی نظیر زمان، مکان، رشته، مقطع تحصیلی، ابزار و معیار ارزیابی، روش نمونه‌گیری و نحوه آنالیز آماری توجه شود. با توجه به نقش پیشگویی کننده پیشینه تحصیلی و محل سکونت در عملکرد تحصیلی دانشجویان مامایی، پیشنهاد می‌شود در پذیرش دانشجو اهمیت معدل دیپلم و اصل بومی‌گزینی نادیده گرفته نشود. ضمناً این مطالعه براساس داده‌های موجود انجام شده و به علت این محدودیت، پرداختن به بسیاری از عوامل تاثیرگذار بر پیشرفت تحصیلی از سوی محققین مقدور نبوده است؛ لذا توصیه می‌گردد پژوهش‌های آتی روی دانشجویان، در حین تحصیل انجام شود.

قدردانی

پژوهشگران از معاونت محترم پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی کاشان و کلیه کارشناسانی که در جمع‌آوری اطلاعات همکاری داشتند قدردانی بعمل می‌آورند.

(۱۲، ۲۶، ۳۱)؛ درحالی‌که بسیاری از پژوهشگران، در مطالعات خود به یافته‌های کاملاً متضاد دست یافته‌اند (۳۳، ۳۳، ۵، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۲۸، ۳۲). احتمالاً محدود بودن تعداد نمونه و نوع آنالیز آماری انجام شده در مطالعه فعلی در معنی‌دار گزارش نشدن اختلاف مذکور تاثیرگذار می‌باشد.

در این پژوهش تاثیر فاصله زمانی بین اخذ دیپلم تا ورود به دانشگاه بر عملکرد تحصیلی، همسو با مطالعه باکویی در بابل (۱۲)، تایید نشد؛ درحالی‌که در مطالعات انجام شده در دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز و دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی کاشان، گسست بین دو مقطع تحصیلی به عنوان یک عامل آسیب رسان معرفی شده است؛ محققین علت احتمالی این یافته را عملکرد ضعیف در دبیرستان و کنکور قید کرده‌اند (۵۰۳). در پژوهش فعلی بومی بودن برخلاف بررسی‌های انجام شده در همدان و ارومیه (۷، ۳۱) به عنوان یکی از عوامل پیشگویی کننده موفقیت تحصیلی معرفی شد؛ برخی از پژوهش‌های قبلی نیز به نتایج مشابه دست پیدا کرده‌اند (۳، ۶، ۲۰). شاید شرایط خوابگاه‌های دانشجویی، دوری از خانواده و مشکلات ناشی از آن در حصول این نتیجه بی‌تاثیر نباشد. آنالیز تک متغیره حاکی از بدتر بودن عملکرد تحصیلی در دانشجویانی بود که در دوره تحصیلات دانشگاهی خود مدتی را در سایر دانشگاه‌ها به صورت میهمان به تحصیل اشتغال داشته‌اند. از آنجا که در طول تحصیل دانشجویان مشکل دار بیشتر برای جابجایی و میهمانی اقدام می‌کنند، این یافته با مطالعه فلاح زاده همخوانی دارد (۳۳).

این مطالعه نشان داد که آنالیز تک متغیره همخوان با برخی از مطالعات قبلی بیانگر تاثیر منفی سن بر عملکرد تحصیلی بود (۱۳، ۲۷، ۳۴)؛ حال آنکه آنالیز رگرسیون چند متغیره نقش پیشگویی‌کنندگی این عامل را تایید نکرد. در پژوهش باکویی و فیرینگ (Fearing) نیز تاثیر سن تایید نشده است (۱۲، ۳۵) و در برخی از بررسی‌های صورت گرفته عملکرد دانشجویان مسن‌تر بهتر گزارش شده است که صاحب نظران علت آن را جستجوی بیشتر اقدامات حمایتی از سوی دانشجویان مسن‌تر و تجربیات و انگیزه بیشتر آنان برای ارتقاء شغلی ذکر کرده‌اند (۱۵، ۳۶، ۳۷). علت موفقیت بیشتر در دانشجویان کم سن احتمالاً مسائلی مثل عدم گسست بین دو مقطع تحصیلی، آمادگی علمی بیشتر و اشتغال ذهنی کمتر به مسائل اقتصادی، اجتماعی و خانوادگی باشد.

علیرغم اینکه در بررسی‌های صورت گرفته توسط فیرینگ و باکویی تاثیر معدل دیپلم بر عملکرد تحصیلی معنی‌دار گزارش نشده است (۱۲، ۳۵)، در تحقیق فعلی معدل دیپلم به

Reference

- 1-Saif AA. Educational Measurement, Evaluation and Appraisal. 3th ed. Tehran: Dovran Publication: Co. 2002. [Persian]
- 2- Haghdoost AA, Sadeghirad B, Shamsadini A, Nafisi Y, Dehghani MR, Ayatollahi Mousavi SA. Academic Achievement and its Indicators among Students Awarded Scholarship in Medical Fields. *Hakim Res J* 2010; 13 (1):1-10. [Persian]
- 3- Dehbozorgi GR, Mooseli HA. A survey on dropout risk factors among medical students Shiraz Medical University 1999. *J Babol Univ Med Sci* 2003; 5(2):74-8. [Persian]
- 4- Fakharian E, Tagharrobi Z, Mirhoseini F, Rasoulinejad A, Akbari H, Ameli H. Academic Performance of Medical Alumni of Kashan University of Medical Sciences and Its Related Factors. *Educ Strateg* 2009; 2 (2):51-7. [Persian]
- 5- Moniri R, Ghalebтарash H, Mussavi GA. The reasons of educational failure among paramedical students in Kashan University of medical sciences. *Iranian J Med Educ* 2006; 1(6):135-40. [Persian]
- 6- Tamannaeeefar MR, Niazi M, Amini M. Comparative survey of the influencing factors on educational drop-out in probative and successful students. *Daneshvar Raftar* 2007; 14(24): 39-52. [Persian]
- 7- Hazavehei MM, Fathei Y, Shamshirei M. Study on the causes of students' academic probation in Hamadan university of Medical Sciences 2001-2002. *Strides Dev Med Educ* 2006; 3 (1): 33-42. [Persian]
- 8- Tagharrobi Z, Fakharian E, Mirhoseini F, Rasoulinejad A, Akbari H, Ameli H. Factors influencing probation in Graduated students of Kashan faculty of nursing and midwifery. *Iranian J Med Educ* 2009; 9 (1): 21-9. [Persian]
- 9- Ghaderi R, Bijari P. Factors contributing to educational achievement and success in Birjand University of medical sciences. *J Med Educ* 2007; 11(3&4):71-5.
- 10- Raoufi M, Sadaghat K, Hanae J, Khodadadi Kh, Nazari M, Pouzesh Sh, & et al. Effective familial-individual factors on drop out of the students of Tabriz University of medical sciences in academic year 2005-2006. *J Tabriz Univ Med Sci Health Serv* 2008; 29(4):113-15. [Persian]
- 11- Edalatkhah H, Jahangiri S, Khanbabazadeh M, Amani F, Hashimilir M. The Educational situation of graduates in Ardabil University of medical sciences. *Iranian J Med Educ* 2005; 5(2):193-5. [Persian]
- 12- Wharrad HJ, Chapple M, Price N. Predictors of academic success in bachelor of nursing course. *Nurs Educ Today* 2003; 23(4):246-54.
- 13- Bakouei F, Kheirkhah F, Salmalian H, et al. Effective factors on educational status of midwifery students in Babol University of Medical Sciences. *Strides Dev Med Educ* 2010; 7(1): 44-50. [Persian]
- 14- Aghajani Delavar M, Omidvar Sh. Quality of education in midwifery graduates of admitted students of Babol medical university from 1992-1997. *J Babol Univ Med Sci* 2003; 5(2 Suppl): 62-6. [Persian]
- 15- McCarey M, Barr T, Rattray J. Predictors of academic performance in a cohort of pre-registration nursing students. *Nurs Educ Today* 2007; 27(4):357-64.
- 16- Ali PA, Gavino MIB, Memon AA. Predictors of academic performance in the first year of basic nursing diploma program in sindh, Pakistan. *J Pak Med Assoc* 2007; 57(4):202-4.

- 17- Salamonson Y, Andrew S. Academic performance in nursing students: Influence of part-time employment, age and ethnicity. *J Adv Nurs* 2006; 55(3):342-9.
- 18- Iramaneerat C. Predicting academic achievement in the medical school with high school grades. *J Med Assoc Thai* 2006; 89(9):1497-505.
- 19- James D, Chilvers C. Academic & non-academic predictors of success on the Nottingham undergraduate medical course. *Med Educ* 2001 Nov; 35(11):1056-64.
- 20- Elhampour H, Motlagh ME, Shakurnia AH. Prediction of academic status by demographic variables in Jondishapour University students. *Iranian J Med Educ* 2005; (14 Suppl. 84):184-5. [Persian]
- 21- Garavalia LS, Gredler ME. Prior achievement, aptitude, and use of learning strategies as predictors of college student achievement . *Coll Stud J*. [cited 2009 May 5]. Available from: http://findarticles.com/p/articles/mi_m0FCR/is_4_36/ai_96619969/?tag=content;coll.
- 22- Frischenschlager O, Haidinger G, Mitterauer L. Factors associated with academic success at Vienna medical school. *Croat Med J* 2005 Feb; 46(1): 58-65.
- 23- Bastias G, Villarroel L, Zuniga D, Marshall G, Velasco N, Mena B. Academic performance of medical students: a predictable result? *Rev Med Chil* 2000; 128(6): 671-8.
- 24- Fakharian E, Tagharrobi Z, Mirhoseini F, Rasoulinejad A, Akbari H, Ameli H. Predictive Validity of High School Grade Average on Educational Progress. *Educ Strateg* 2010; 2(4):147-51. [Persian]
- 25- Tagharrobi Z, Fakharian E, Mirhoseini F, Rasoulinejad A, Akbari H, Ameli H. Survey of Educational Drop-out Indexes and its Related Factors in Alumni of Paramedical Faculty of Kashan Medical University. *J Babol Univ Med Sci* 2010; 12(Suppl.1): 76-89. [Persian]
- 26- Emamghorashi F, Heidari ST, Najafipour S. Evaluation of Effecting Factors on Educational Status of Medical Students in Jahrom Medical University during 1994- 2003. *J Babol Univ Med Sci* 2010; 12(1): 40-5. [Persian]
- 27- Motlagh M, Elhampour H, Shakurnia A. Factors affecting students' academic failure in Ahvaz Jundishapur university of Medical Sciences in 2005. *Iranian J Med Educ* 2008; 8(1):91-9. [Persian]
- 28- Nazari R, Sharifinia S H. Investigating the Causes of Nursing Student Drop out. *J Babol Univ Med Sci* 2010; 12(1): 90-4. [Persian]
- 29- Dusek D, Dolovcak S, Kljakovic-Gaspic M. Academic profile of students who transferred to Zagreb school of medicine from other medical schools in Croatia. *Croat Med J* 2004; 45(1): 59-62.
- 30- Huerta CG. The relationship between life change events and academic achievement in registered nursing education students [dissertation]. Texas: Texas A& M University; 1990.
- 31- Gheibi Sh, Mohammad Loo R, Moosavi Vaezi SJ, Yekta Z, Pour Ali R, Kafili M. Academic failure and its underlying factors in Medical Students of Urmia University of Medical Sciences. *Strides Dev Med Educ* 2010; 7(2): 141-6. [Persian]
- 32- Motaleb Nejad M, Bijani A, Isapour R, Ghanbari M. Educational status of dental students at clinical course in Babol Medical university attended during 1993-96. *J Babol Univ Med Sci* 2003; 5 (2):7-11. [Persian]
- 33- Fallahzade MH, Rezaee R. A study of the correlation between some pre-university factors and educational outcome and success of medical students. *J Soc Sci Humanit Shiraz Univ* 2005; 22 (4): 205-10. [Persian]

- 34- Kim M, Lee JI. Variables Predicting Students' First Semester Achievement in a Graduate-Entry Dental School in Korea. *J Dent Educ* 2007; 71(4): 550 - 56.
- 35- Fearing AD. Predictors of academic performance for minority baccalaureate nursing students Fearing AD. Predictors of academic performance for minority baccalaureate nursing students [dissertation]. Illinois: Illinois state university; 1995.
- 36- Ofori R, Charlton JP. A path model of factors influencing the academic performance of nursing students. *J Adv Nurs* 2002; 38(5): 507-15.
- 37-Kay-Lambkin F, Pearson SA, Rolfe I. The influence of admission variables on first year medical school performance. *Med Educ* 2002 Feb; 36 (2):154-9.
- 38- Karemera D, Reuben, LJ, Sillah, M. The effects of academic environment and background characteristics on student satisfaction and performance: the case of South Carolina State University's School of Business. *Coll Stud J*. [cited 2009 Apr 4]. Available from: http://findarticles.com/p/articles/mi_m0FCR/is_2_37/ai_103563753/?tag=content;col1.
- 39- Sayles S, Shelton D, Powell H. Predictors of success in nursing education. *ABNF*. [cited 2010 Aug 8]. Available from: http://findarticles.com/p/articles/mi_m0MJT/is_6_14/ai_112905385/?tag=content;col1.
- 40- McClelland E, Yang JC, Glick OJ. A statewide study of academic variables affecting performance of baccalaureate nursing graduates on licensure examination. *J Prof Nurs* 1992; 8(6):342-50.

Role of Influencing Factors on Academic Performance of Midwifery Alumni at Kashan University of Medical Sciences (Kaums)

* Tagharrobi Z, ** Fakharian E, *** Mirhoseini F, **** Rasoulinejad SA, ***** Akbari H, ***** Ameli H

* Instructor, Health & Management Nursing Department, Nursing & Midwifery Faculty, (Kaums)

** Associate Professor, Neurosurgery Department, Medical Faculty, (Kaums)

*** Instructor, Anesthesiology Department, Paramedical Faculty, (Kaums)

**** Associate Professor, Health & Management Nursing Department, Nursing & Midwifery Faculty, (Kaums)

***** Instructor, Statistic & Public Health Department, Health Faculty, (Kaums)

***** Postgraduate Studies Office, (Kaums)

Received: 6/3/2011

Accepted: 13/6/2011

Abstract

Introduction: identifying of influencing factors on educational performance has specific importance; about the role of these factors, there are numerous controversies. So, this study was carried out in order to assessing the predictors of academic performance in midwifery alumni of kashan university of medical sciences.

Methods: in this cross sectional study all the midwifery alumni of kaums from 1995 until the end of 2003(n=76) were selected via census method. The questionnaire including demographic data, admission criteria, educational background and academic performance status was used. Data were analyzed by using independent Mann-Whitney U, and stepwise multivariate linear regression analysis.

Results: Findings show that being native ($p<0.002$), lack of the temporary transfer background to other universities ($p<0.038$), lower age ($p<0.01$) and higher high school grade point average ($p<0.0001$) had the positive effect on academic performance. Regression analysis showed that %43.6 of the observed variance in the status of academic performance is determined by 2 variables including HGPA and residence place ($F=26.242$, $p<0.0001$); and HGPA explains %35 of the total variance alone.

Conclusion: with regard to the predictor role of educational background and residence place in academic performance; it's proposed to consider HGPA and native selection in the acceptance of university students.

Keywords: Academic performance, Academic Achievement, Midwifery Major, Predictors

Corresponding Author: Tagharrobi Z. Instructor, Health & Management Nursing Dept., Kashan Nursing & Midwifery Faculty - Kashan University of Medical Sciences
tagharrobi_z@kaums.ac.ir